

Transparency
International tassaavoq
nunarsuarmi peqquserlulluni ilua-
naarniarnermut akiuisuni suliniaqatigiiffik
annersaat. Suliniaqatigiiffik 100-nik sinnilinnik
nunarsuarmi immikkoortortaqqarfeqarpoq Berlini-
milu allattoqqarfeqarluni. Peqquserlulluni iluanaar-
niarluni ajornartorsiutit pillugit uppernarsaallutalu
eqqumaffigineqarnerulernissaa sulissutigaarput;
naalagaaffiit, inuussutissarsiornermik suliallit
inuaqatigiillu suleqatigaagut peqquserlulluni
iluanaarniarnermik akiuisunik aaqqis-
suussanik atortuulersitiniarnermik
suliaqarluta.

UKIUMOORTUMIK NALUNAARUSIAQ 2021

SIULEQUT

Ukiunik qulinngortorsiorneq!

Transparency International Greenland 2011-mi namminer-sorlutik suliffeqarfiutilippaalunnik, eqqartuussissuserisunik, tusagassiortunik kiisalu ilisimatusartunik pilersinneqarni-kuuvoq. Peqatigiiffiup malittarisassai atsiorneqarput au-gustip ulluisa naggataat 2011 taamaalilluni Transparency International Greenland 2021-mi qulinngortorsiorluni ullor-siorsinnaalluni.

Kisiannili ukioq 2021 aammaloorluni Coronap ukioeqqip-paa. Taanna pissutaalluni naapeqatigiilluni ataatsimeeqa-tigiissinnaanerit naapeqatigiissinnaanerillu pisinnaanatik, taamaakkaluaq TIG Nunarsuaq Tamakkerlugu pisuni si-laannarsuakkut atortorisarutit aqutugalugit peqataasin-naasarsimavoq, taamaalinermit sunniuteqaqataasinnaa-simalluni.

Transparency Internationalip 2021-2030-mut iliuusissiaata, Holding Power to Accountip ukioq taanna atuutitileqqaarfi-gaa. Taannalu tunuliaqutaralugu Transparency International Greenland nammineq aamma 2021-2025-mut atuuttussa-mik iliuusissiorpoq.

Global Corruption Barometerip (Qanoq peqquserluttoqar-tartigineranik takorluuinermit uuttuut) inerniliussani siullit tusagassiuutitigut juullikkut 2020 saqqummiuteqqaariarlu-git 2021-mi malitsigitillugit Kalaallit Nunaannut inerniliussat pingaarnerit saqqummiuppai Nunanilu EU-mut ilaasortani inerniliussat ilanngussimallugit sanilliusserusuttut periarfis-sillugit.

Transparency International Greenlandip ukkutani ingerlateq-qiinnarpaa tassaasoq inuiaqatigiinni sutigut tamatigut aki-

mut ersarissumik ingerlatsisoqartarnissaata pingaassusaa-nik qaammarsaatigiartarnissaa. Taamaattumik TIG ukiup ingerlanerani oqallinnerni peqataajuartarsimavoq ataatsi-miinnernilu katerittunilumi oqallissaarutinin saqqummiuar-tarsimallutik.

Ukiup ingerlanerani tusagassiuutitigut allaaserisat arlallit oqaaseqarfigisarsimavaat isummersorfigalugit. Taakkua saniatigut apeqqarissaarfigineqartarnermik anguniartar-simavaat ileqqorluuteqartoqarsimatillugu qanoq ataatsimut isigalugu iliuuseqarfigineqartarsinnaasut isummersorfigisar-simavaat. Kiisalu tamakku saniatigut TIG nunatsinni nunar-suullu sinnerani ilinniartunik kiisalu nunat allat tusagassior-tuinit apeqqarissaarfigineqartarsimalluni.

Ajoraluartumik 2021-mi aamma Kalaallit Nunaata, peqqu-serlunnermut Naalagaaffiit Peqatigiiffiisa Isumaqatigiissu-siaanni akersuunnermut isumaqatigiissusiaannut kiisalu Århuskonventionimut, ilanngunnissaralua anguneqangit-sooqqippooq, taakkuninnga anguniagaqarluta siunnernitta sulissutigineri ingerlateqqiinnassavarput.

2022-mi peqquserlunnermut akiuinialuta suliniuteqaqqin-nissarput qilanaaralugu.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusilluta

*Transparency International Greenlandimi
siulersuisutut ilaasortat*

*Birita í Dali, Anita Hoffer, Karen Heilmann Lennert,
Anja Rindom Bøndergaard kiisalu Christian P. Jerimiassen*

Siulersuisut sulisut.

AQUTSISUT NALUNAARUSIAAT: (UKIUMUT NAATSORSUUTINIK, AQUTSISUT NALUNAARUSIAATA ASSIGAA)

SAMMISAT PINGAARNERIT

Transparency International Greenland (TIG) naalakkersuisunut attuumassuteqarani ingerlasuuvuq, Kalaallit Nunanni peqquserluttoqartannginnissaanik pinaveersaartitsinermik, Nunarsuaq tamakkerlugu peqatigiiffissuup Transparency Internationalip ataani, Immikkoortortaqqartittut inissisimalluni. TIG 2019-mi Transparency Internationalimit akuerineqaaqqinnermigut inissisimaffimini ingerlaqqissinnaanngorpoq.

Peqatigiiffiup suliassaraa peqquserlunnermik akiuinissani, nunatsinni nunarsuullu sinnerani, tamannalu pissaq Transparency International suleqatigalugu. Peqquserlunneq pinaveersaartinniarneqartoq ima paasisassaavoq tatigineqarlutit pissaanermik tunineqarsimanerit atornerlullugu nammineq iluanaarutissat anguniarlugumik siunertalimmik anngiortumik iliuuseqartarnermut akiuineq. Peqatigiiffiup peqquserlunnermut akiuinarnermi anguniagarivai allaffissornermi annertusisamik akimut ersarissumik ingerlatsisoqalernissaq, suliffeqarfinni ammasuunissaq ataatsimullu isigalugu inuiaqatigiinni akimut ersittumik ingerlatseriaaseqartoqarnissaa kiisalu peqquserluttarneq peqquserluttarnerullu kingunerisartagai pillugit paasisutissanik siammarterisarlutik.

Peqatigiiffik imminut pisussaaffilernikuuvuq Transparency Internationalip maleruagassai malikkumallugit inatsisit, allaffissornerit il.il. eqqumaffigeqqissaarlugit malinnaaffigalugit, namminersorlutik suliffiutilluupata naalagaaffiulluunniit ataaniituupata assigiimmik, isiginiagassanut ilaallutik pissusilersuutit peqquserluteqarniarnermut tunngassuteqarsimasinnaasut, peqquserlunnermik annertusaasoqarpassipat imaluunniit taamaattoqartoq isiginngitsuusaarisooqarpassipat, sanngiiffinnik tikkuullu-

git kiisalu qanoq pitsannguisoqarsinnaanerani siunnersuuteqarfialugit.

SAMMISASSATIGUT INERIARTUUTIT KIISALU ANINGAASAQARNEQ

Ukiumoortumik naatsorsueqqissaarnermi inernerit malillugit 35.631 koruuninik amigartooruteqarpugut siornamut iluanaarutitsinnut 89.857 koruuninut amigartooruteqarpugut. Peqatigiiffik ilaasortat akiliutaannik kiisalu aningaasaateqarfiit tapiissutigisartagaannik aningaasalersugaavoq. GrønlandsBANKEN-ip inuussutissarsionermut Aningaasaateqarfia 125.000 koruuninik tunniussaqaarsimavoq suliniutinut iluaqutaanermik saniatigut allaffissuutinut atugassat aammattaaq Tips aamma Lotto aamma taakkununga siunertaliussanik 90.000 koruuninik tapiissuteqarsimavoq.

Suliatigut ingerlassat annertupput kisitsisinnngussagaanni qaffasillutik naak amerlanerit siulersuisut kajumissutsimikkut suliqartarnermikkut ingerlasarigaluaaraat, akissarsinertaqanngitsumik. Allaffissornerit sap. ak. akunnerit 15-t akissarsinertalimmik inuttaqartinneqarpoq. TIG-p 2021-25-mut iliuusissiamini, Transparency Internationalip 2030-mut iliuusissiamini " Holding Power to Account" najoqqutassiat, malippai.

Transparency International Greenlandip katillugit tusarniaanerni, sisamanik 2021-mi akissuteqaateqartarsimavoq. Coronalu pequtaalluni killilersuuteqartoqarnera pissutaalluni naapeqatigiilluni ataatsimeeqateqartarnerit killiligammata qassikattariaannarlutik tamanut ammasunut ataatsimiigiarnissaminut periarfissaqaarsimapput.

Kalaallit Nunaata Nunat Naalagaaffiisa peqquserlunnermut isumaqatigiissusiaanik malitaqalernissaa sulissutigerusup-
piuk?

Qineqqusaarut tusagassiutinik tigulluarneqarpoq TIG-llu Facebookimi quppernerani oqaaseqarfigineqarlualuni, ki-
siannili qineqqusaarut qassikattaannanguit kisimik kaju-
missaarut tiguaat.

MÚTE B. EGEDE PILLUGU SAMMISAQ

TIG Kalaallit Qallunaallu Nunaanniik attavigineqarpoq, taa-
manikkut Inatsisartunut qinigassanngortittup Múte B.
Egedep, siusinnersumi sammisami qanippallaartutut inisis-
simasimanagera, TV 2-p saqqummiuteqqammereeraalu.

Peqatigiiffiup mailikkut oqaaseqarfigissallugu aaliangiussa-
qarsimavoq, tassanilu Birita í Dali innarligaannginnissamik
misissukkat paasisutissiisutugalugillu politikereit ingerlat-
sivinni ataatsikkut arlariinnik qaffassisunik akisussaaffinnik
tigummiqalermerini unamminarsinnaasut ataatsimut isiga-
lugit killiffiit pillugit oqaaseqarfigaluguttaaq. Naggasiutiga-
lugulu Biritap TV 2-mut oqaatigalugu, TIG-p takusinnaasa-
raa, tusagassiortunut tinnerasaasqartillugu, imaakkajuttar-
toq saaffiginnittup tunuani allamik soqutiginnitseqartartoq.
Taamaattumik TIG TV 2-mut kaammattuuteqarsimavoq mi-
sissuataaqullugu tinnerasaasimanagermut peqqut suunersoq,
soqutiginninnermut tunuliaqut suunersoq kinalu TV 2-mut
anngussisuusimanagersoq. Kingusinnerusukkat Birita í Dalip
pisoq Facebookimi ima oqaasertaliiffigaa: Isornartoqartip-
parput, TV 2-p, oqaluttuamik saqqummiussaqaqarnera qiner-
sinissaq qallereertigigaa, suleriaatsit malinnagit, uffa massa
malikkaanni qulakkeerneqaaqaaqagassaasq, ilumut tusagaq
piviusumi ilumoorfeqarnersoq”. Minnerunngitsumik taamat
oqartussaanagerat tunngavigalugu qinersisoqalermerani.

KAPITIKKIARTORNERMI PISOQ

Sermersuup borgmesteria atorfilittaalu marluk COVID 19-
mut akiuussutissamik kapitikkiartortuni tulleriaaattut qaa-
ngiinnarlugit suillingortittut. Tamannalu tusagassiutitigut
saqqummmat innuttaasunut kommunalbestyrelsemullu
borgmesteri utoqqatserpoq. Pisumut Transparency oqaase-
qarnissaminut kajumissaartikkami ima akissuteqarpoq:
”Tusagassiutitigut pissaanermik atorerluinermik allaati-
gisaqartoqarnerani politikereinik ilumoorussillutik qisuari-
ateqartoqarnera tatiginassusermik peqartoqalermeranik
nassataqarsinnaavoq.”

WHISTLEBLOWER

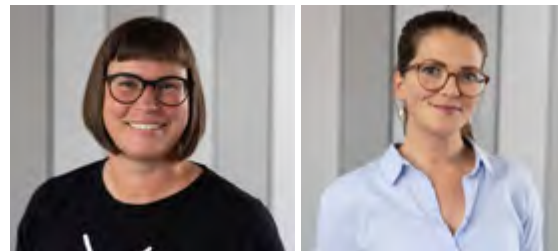
Inatsisartuni ilaasortaq Sofia Geisler Namminersortut
2020-mi whistleblower pillugu aqqqissussaanut arlalialun-
nik apeqquteqaateqarpoq. Aningaasaqarnermut Naalak-
kersuisup § 37-p ataani apeqquteqaatinut akissuteqaa-
timini, Innarlerneqannginnissamut misissueqqissaarut
2020-meersoq, innersuussutigiutigisarpa. TIG oqaaseqar-
simavoq, ”Whistleblowerit, peqquserluttarneq akiorniarlugu,
akiuiniaqataasutut pingaarutilinnut ilaapput.” TIG’p, whistle-
blowerit kalaallit inatsisaannut ilanngutsinneqarnissaat,
innersuussutiginiuuuaa.

QULINNGORTORSIORNEQ

Peqatigiiffiup qulinngortorsiorneri malunnartinniarlugu
allaaserisamik saqqummersitsivoq. Ataaniittoq takuuk.

Tunngaviliisunik pingasut pillugit isiginnaagassiaaqqat face-
bookikkut saqqummersinneqarput. TIG-lli suleqatigisarta-
gaani coronartoqarnera pissutigalugu aatsaat taakku 2022-
mi tunniunneqassapput.

Juullip qaammataata qulingiluaat 2021 KNR-p, Siulit-
taasq Birita í Dali siulittaasumullu tullersorti Anita
Hoffer,apeqqarissaarfigineqarnerat aallakaatippaa:

Transparency ukiuni qulini: nalunneqatigiinnissutaarusuppugut

Ullumi qaammatisiutinut qiviarutta decembarip ulluisa qu-
lingiluaat. Ullorlu taanna kiffartuussinermi peqquserlun-
nissamut akiuiniernermut FN-ip nunani tamalaani ulloriti-
taraa. Maani nunatsinni peqatigiiffiup Transparency Inter-
national Greenlandip kiffartuussinermi peqquserluttarneq
pissaanermillu atorerluisarneq saqqumnerulersinniarlugu
maanna ukiuni qulini atuussimalerpoq.

Decembari-p 9-at 2021 · 16:50

ALLAASERISAQ

Transparency International Greenlandip siulersuisuisa, aviisimi allaatigissassiaat: Birita i Dali (siulittaasoq), Anita Hoffer (siulittaasumut tullersort), Karen Heilmann Lennert, Anja Rindom Bøndergaard, Christian P. Jerimiassen aammalu Morten Koch Andersenip ph.d., Center for Global Kriminologi (Nunarsuaq tamakkerlugu ileqqorluutit pillugit Centerimi), Københavnimi Universitetimiittumi ileqqorluutit pillugit ilisimatusartup Berlingske Tidendemi ulloq 21. september 2021 allaatigissassiaa tunngavigalugu.

UKIUNI QULINI PEQQUSERLULLUNI ILUANAARNIARTARNERIT PISSAANERNILLU ATORNERLUISARNERIT AKIORNIARNERI

Transparency International Greenlandip piulerneraniik ukiut qulinngorput. Pilersinneqaqqaarnikuvoq Kalaallit Nunaata avatanik peqquserlulluni iluanaarniarfigineqannginnissaanut illersuutissatut, uuliasiorneq aatsittassarsiornerillu aallarnipilooria-taassagaluarpat. Transparency International Greenland soqutigisarimavaa uuliasiortoqalissagaluarpat aatsittassarsior-toqalissagaluarpallu, kalaallit namminersortut suleqataasartussatut inissinnissaat ikorfartuiffiginarlugu, assersuutigalugu peqquserluuteqartarnikkut maleruaqqussutitigut piareersarumallugit piareersimatikkusullugillu. Pingaartissimavarput nunami innuttaasut sulisinnaagaluit qarsutiinneqannginnissaat.

Politikkerit atorfirminni atornerluisimasut pillugit suliassat (akiliutinik/benzinkortinillu), qanitanik salliutitsilluni pisassiarsimamerit (aalisagartassanik) kingullertigullu KNI-mi whistleblowerimit apuunneqartut piviusumi pisunik takutitsillutik. Tamakku pisut, oqaatigisartakkatsinnut, immitsinnut Kalaallit Nunaanni isigeriaatsitsinnut, peqquserlulluni iluanaarniar-toqartannginneraasarnitsinnut allaanerulluinnarput. Soorluluunniit saqqummiunneqartartut amerliartussasut, inuiaqatigiit tusagasiofifillu ajornartorsiummut eqqummaarissiarernerat ilutigalugu.

Ukiuni kingullerni, suliassat arlalippassuusimapput, peqquserluuteqartoqarsimaneramik aallaavillit. Taakkulu takutippaat, peqquserlulluni iluanaarniarnerup atuganeranut eqqummaarinne-rusariaqartugut siornatigornit annertunerusumik. Ajornartorsiummununa eqqumaninngoratta suliassat amerlisut? Suliasanukua sorpiaat paasineqartut? Suliassaasussaagaluummita

qassit suli paasineqanngillat? Inuiaqatigiinni peqquserlulluni iluanaarniuteqartoqarsimasariaqarnissaq ilaaginnarpa?

Ataatsimoornermik misigissuserput paaritigu

Qanorluunniit isumakulunnartoqartigigaluarpat, Kalaallit Nunaanni peqquserlulluni iluanaarniar-toqartarnera, inuiaqatigiittut isumaginiffiusutut, akimut ersittutut unneqqarissutullu, uagut-sinnut attuinngitsuunngilaq. Tamanna eqqummaariffigisariaqarparput, peqquserlulluni iluanaarniarneq imaammat, allanngoria-taarsinnaasuulluni, inuiaqatigiittut ataatsimoornermik anni-killititsinnaasuulluni. Nuannareqqusaarnermik aallaavillimmik iliuuseqartoqartarsinnaanerup nalaaniikkatta neriuusaagut kinguneranik naalagaaffimmut suliffeqarfinnullu tatiginnineq annikillitineqassanngitsoq. Aperisoqarsinnaavoq, inuiaqatigiinni ataatsimut isigalugu peqquserlulluni iluanaarniar-toqartarner-soq imaluunniit ataasiakkaatut saqqummertut "taakkuinnaaner-sut" atorfik aqutugalugu peqquserlulluni iluanaarniutaasimasut. Taamaassimassappat, suliassammita qassinngorpata, ilimasuuteqartalissagut allaat immaqa ataqatigiissumik peqquserlulluni iluanaarniuteqartoqartalersimalluni?

Qanorsuarluunniit pisoqaraluarpat, inuiaqatigiit uagutsit ittut ataatsimoornerata paarilluarnissaa, peqqinnartumik inooriaase-qarnissamik sulissuteqarlutik sinaakkusersuisut taperserlugit nukittorsaavigisarnissaat, mikingngitsumik pingaaruteqarpoq.

Nalaatsornerinnaanerluni imaluunniit?

Peqquserlulluni iluanaarniarneq ataatsimut oqaatigissagaani, tassaavoq iliuuserisarsimasanik matoorineq, atorfirmi akissusaaffillikkami tatigisatut inissisimanerimi iliuuseqartarsimamerik aallaaveqakkajulluni. Transparency Internationalip ima nassuiaasersimavaa "Tatigisatut pissaanermik tunineqarsimasup pissarsiaqaatiginiarlugu pissaanermik atornerluinera". Peqquserlulluni iluanaarniuteqarnermi iliuutsit taamaallutik, ileqqorinissap/ileqqorlunnerup akuerisap/akuerinngisallu, iluiniittutut oqaatigineqarsinnaapput. Peqquserlulluni iluanaarniuteqartoqartarnerata paasitippaatiqut inuiaqatigiinni ileqqunik, akuersaarsinnaasat akuersaanngilluinnakkallu tungaasigut killigittanik.

Suliassat takkuttartut, tamatigorpiaq peqquserlulluni iluanaarniuteqarnermik imalittut taaneqarneq ajorput. Suliassatut ataasiakkaatut inatsisinik unioqutitsisimanertut pissuserluuteqar-simanermilluunniit aallaaviligaasarput. Taamaalinearnermikku it isiginnittariaatsitsinni ataasiaannarluni pisutut isigineqariaannaallutik.

Taavami soq peqquserlulluni iluanaarniuteqartoqarsimanertut taassavarput?

Oqaatsip peqquserlulluni iluanaarniuteqartuunerup atornerata ersarissitippaa, eqqunngitsumik iliuuseqartoqartillugu takunnis-sinnaalersilluta kiisalu pissuserissaarnerup akuerisallu immik-koortaanik immikkoortitsisinaalersilluta. Assersuutigalugu, imaannginnami akuerisamik iliuusaagami pissuserissaarnermik taaneqarsinnaasoq (ass. politikkerit naalakkersuisoqarfimmini

atorfilltanut, nammineq suliarnikk, toqqaannaasarni) aammattaq imaangilaq iliuutsit eqqunngitsut pissuserlunermik aallaaveqartuusut (ass. inatsit oqarpat, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartallip piniartuuneq inuussutissarsiutigissagaa, ataatsimulli isigalugu paasinnittariaaseqartoqarpat, politikerit inuussutissarsiutigalugu piniartuunerit ingerlatiinnarsinnaagaat). Ima isigisariaqalissavarput, imminnut ataqatigiissumik peqquserlulluni iluanaarniuteqartoqalersinnaanermik periarfisaqalernermiik piviusunnguinermut killiffeqalerneq.

Kalaallit Nunaanni ilukkut silatikkullu tamaviaarunneqarpoq tatinartunik innarlerneqarsinnaannginnissamut perusissanik pilersitsiortorlunilu ataavartunngortitsitsiniaanerit. Innuttat apeqqarissaarutigut akissuteqaataanni erserpoq politikerinut suliffeqarfinnullu tatiginninneq annikitsaq. Avataaniik soorlu EU-mit piumasaaqateqartoqarpoq, soorlu tapiissuteqarnissatigut, akimut ersarissaasinnaassuseqartoqassasoq kiisalu innarliisoqartoqarsinnaannginnissamut nukittorsaasoqarsimassasoq pio-reersumik. Ajornartorsiulli annertuneruvoq systemitigut amigarsinermiik, atonerluisoqarsinnaammat sumiginnaasoqarsimasinnaallunilu, paasineqanngitsoortunik. Unaminartortaali uaniippoq peqquserlulluni iluanaarniuteqarnerup unneqqarisaarnerullu killiilik takunnissinnaanissaq, unioqqutitsisoqarsimaneranik paasisaqarsinnaalluni iliuutsip tunuliaqutaanik paasisaqarnikkut pilersitsisnaannorluni pinaveersaartitsissutaasinnaasunik tamakku perusunngikkaanni.

Sutigut tamatigut atuussinnaasunik akimut ersarissaasinnaaneq

Pinaveersaarutaasusaaq tunngavimmigut akimut ersittuusariaqarpoq, peqquserluuteqarsinnaanermut naalleraataasinnaagami, aaliangersaanerit akimut ersarippata. Soorlu ass. suliassanik agguaaassinerit, tunissutinik tigoqqaanerit, inuttut soqtigisat siulersuisunut, suleqatigiisitanulluunniit ilaasortassanik toqqartuinerit. Ersarissimappat piginnaasatigut suut pisariaqartinnerlugit, soorlu Namminersorlutik Qqartussat suliffeqarfiutaanni, pigisariaasimanersut, ersarissaavigineqarpallu toqqar-neqartup piginnaasat tamakku piginerai, tatiginninniarnermut iluaqutaasinnaapput inummut pineqartumuinnaanngitsoq systemimulli tamarmut iluaqutaasusaaq. Akerlianilli suliniummik aallarniisoqarsimappat (ass. Namminersorlutik Qqartussat nittartagassaat nutaaq n-board), akimut ersarissaatitut atornartussaagaluq, piviusumili siunertamisut ingerlanani, tatiginnissinnaanermut aseruutaasinnaallunilu eqqoriartaarluni oqallit-toqalernissamut ammaassisuusinnaavoq.

Apeqqutaaginnalerpoq, tatiginninnertalimmik ingerlasoqarsinnaaneranik upperisaarutivilluta pissutsinut nakkaannassanersugut? Inuiaqatigiittut nakkaattoqalernerluni? Aap, taannaavoq annilaanngatigisinnaasarpur, sissuinngikkutta. Inuit tatigineqar-lutik iverfitaasimasut immikkut pisussaaffeqarput. Inuiaqatigiit tatigisaqarsinnaassutsimikkut unaminartorsiutaannik piiaaru-sulluni suliniuteqaannarani, tatiginnissinnaanissamik suliniute-

qarnermigut ineriartortitserusuinerimik pigisaqarniartussaagalu-arpoq.

Pigaartut sillimasuusussat sumulluunniit attaviitsut

Isornartunik nalunaarutiginnittartut, tassa whistleblowerit, inat-sisitigut illersugaasinnaapput, amerlanerit saqqummernissa-minnut saperunnaaqullugit. Taamaaliornikkut aamma sulif-fimmi inuttullu kingunipiloqartoqarsinnaanera pinngitsoortinne-qarsinnaavoq. Suliffeqarfiutillit pisortallu suliffeqarfiutaasa ilaat periutsimik tassanga atuutsitsinngillat, taakkunani sumulluun-niit attuumassuteqanngitsut pigaartut atuutsinneqarluarsinnaa-galuarpur. Aamma piumasaaqateqartoqartarsinnaagaluarpur poltikerit aningaasaqarnerisa soqtigisaasalu aporaaffeqarsin-naanerinik pissutsit tamanit takuneqarsinnaanngorlugit saq-qummiunneqartalernissaat.

Naak suli, oqartoqarsinnaanngikkaluq Kalaallit Nunaanni aq-qissukkamik peqquserlulluni iluanaarniartoqartarpoq, imaappa-sippoq siusinaartukkut pinaveersaartitsisoqartalerariaqartoq peqquserlulluni iluanaarniartarput unissassagaanni. Tamannali pissappat, ilisimasariaqarpoq, qanoq peqquserluuteqartoqar-tarnerpoq, qanoq ilisarisinnaanerippat pinngitsoortissinnaaniassa-gutsigu. Nunat ilaani, soorlu Sverigemi ass. naalagaaffiup sulif-feqarfiutaanni namminersortullu ilinniartinneqartarput, attuu-massuteqarfiginngisaannullu agguanneqarlutik, peqquserlul-luni iluanaarniartoqarsinnaaneranut akiuussutissatut. Suliffeqar-fiit, peqquserluuteqartarnermut oqaasertaliisinnaallutillu unitsit-sisinnaasut.

Tapersorsorneqarnerput (immaqaluunniit tapersorsorneqan-ginnerput) Transparency International Greenlandimi misigisar-put sulisussatigullu killeqarnerput, siulersuisutut nammineq piu-massutsitsigut suliaqartuusutut periarfissat tassuunatigut killi-ligaareermata, sulianik taamaattunik peqatigifiikkitsinni inger-lassaqalersinnaanngikkallarpugut. Taamaammat inuit akisus-saaffimmik tiggummiillit, pisussaaffimmikk qanoq kivitsinissar-tik eqqarsaatigeqqittariaqassavaat – peqquserlulluni iluanaar-niuteqartarneratigut unammillernartut qanoq unitsinniarnis-saannaanngitsoq aammali qanoq pinaveersaartinnissatigut suliniuteqarusunnerlutik eqqarsaatigeqqissaartariaqassallugu.

SAAFFIGINNITTARTUT:

TIG misigivaa saaffiginnettartut amerliartortut. TIG nukissaqanngilaq suliassanik tigooqqaasarnissaminut aamma inunnik ataasiakkaanik ikiuisarnissaminut periarfissaqanngilaq. Saaffiginnettutit taamaattut TIG nalunaarsortanngilai, inuk pillugu paasissutissanut inatsit pillugu, aammalumi saaffiginnettunut akissuteqaatiminni ilanngullugu oqaatigisarlugu. Saaffiginnettutit suunera sumullu tunngasuunera apequtaatillugu TIG siunnersuisarpoq sumut kimullu saaffiginnettutit ajunnginnerusooq, soorlu ass. Ombudsmandi, politiit imaluunniit inatsisitigut siunnersuisarfik Ikiu. Siulersuisut/allaffeqarfik saaffiginnettunik qassikattannik, naapeqateqarnikuupput. Taakku naapeqateqarsimanerit siunertaligaasarput peqatigiiffiup siunissami suliqaannarnissaminut kajumissaaruteqarsinnaappata, kajumissaarutaat pissarsiarerusullugit.

SULIFFEQARFINNI NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT INGERLATSEQATIGIIFIINI SIULERSUISUT

Transparency International Greenland ukiuni qulini qaangiuttuni ugartortarsimavaa Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiini siulersuisuni ilaasortassanik toqqaasoqarniartillugu ersarissakkamik ingerlasoqartarnissaa. 2020-mi, Namminersorlutik Oqartussat siulersuisunut aqutsisoqarfiat, nalunaaruteqarpoq siunissami, siulersuisunut ilaasortassarsiuussisarnerit ammanerusumik ingerlanneqartalerumaartut n-Board atugaalerpat. TIG 2021-mi qinnuteqarmat allagaatinik takunnissinnaarusulluni akineqarpoq, atortorissaarut taanna 2021-mi ataatsimeersuarternerit sioqqullugit atugaasarsimangitsoq. Kingunerisaa-nik TIG tusagassiuutitigut, pisoq pillugu nalunaaruteqarpoq erseqqissarlugulu minnerpaatut, Siullittaasoqarfiup taman-na paasissutissiissutigisimasariaqaraluaraa. TIG-p, siulersuisunut ilaasortassanik toqqartuiniartoqartillugu annertusisamik ersarissakkamik toqqartuinerup ingerlanneqartarnissaa, malersortuarusuppaa.

TALK TOWN NUUK

Nuummi Talk Town aqqiissuummassuk TIG kajumissaar-neqarpoq saqqummiissasoq. Tassani saqqummiukusullugit toqqarpagut kinguaassiutitigut innimittaallortarnertigut kisitsisaatigut Global Corruption Barometerimeersut, sior-natigut saqqummiunneqarnikuunngitsut kiisalu Global Corruption Barometer 2022-miik paasissutissat allat ilanngullugit saqqummiullutigit. Katuami peqataasut apeq-qutissarpassuaqarlutillu – oqallikkumasorpasuupput.

Birita í Dali Bodil Karlshøjlu saqqummiisut.

FACEBOOK

Peqatigiiffitta Facebookimi quppernerani 1600 missaannik malitseqarpugut. TIG-p saqqummiuttagai aallaaviatigut kalaallisut qallunaatullu allanneqartarput. Ilaanni aamma Transparency Internationalimeersunik ikkussisarpuq, taakkuli nutserneqaaqarneq ajorput. TIG-p ikkussarpas-sui siammarterneqartarput. Inuppaaluit aamma toqqaanaq messengerikkut attaveqartarput. Tusagassiuutitigut nalunaarutit, nalunaarusiat nutaat kiisalu peqatigiiffik pillugu allaaserisat aammattaq ilanngunneqartarput.

PEQATIGIIFIK

Siulersuisut inuttamigut katiterneqarnera

Ataatsimeersuartsinermi 2021-mi nutaanik siulersuisor-taarpugut. Birta í Dali siullittaasutut ingerlaqqippoq. Anita Hoffer siullittaasumut tullersortinngorpoq. Karen Heilmann Lennert, Anja Rindom Bøndergaard, Christian P. Jerimias-sen kiisalu Bolette Maqe Nielsen ilaasortatut toqqagaapput. Anders la Cour Vahl sinniisussaaitanngorpoq.

Siulersuisut allaffimmilu pisortaq, april 2021

Sinniisuutitaq Anders la Cour Vahl tunuarniuteqarpoq aam-mattaq Bolette Maqe Nielsen tunuarnissaminik kissaate-qarmat siulersuisut aaliangerput sinniisuutitaqaratik inger-laqqinniarlutik.

Siulersuisut immikkut ilisimasallit marluk taasisinnaatitaan-ngitsut siulersuisunut ilannguppaat: Anne Mette Erlandsson kiisalu Thomas Trier Hansen.

2021-p naanerani Transparency International Greenland ilaasortamigut ima isikkoqarpoq: ilaasortaannat 46 kiisalu suliffeqarfiutillit 24-ullutik.

ANINGAASAQARNEQ

Peqatigiiffik aningaasaqarnera ukiut ingerlanerini tunnga-vimmigut isumannaatsumik inissisimasimavoq. Tips aamma Lotto ukiumoortumik 90.000 koruuninik ingerlatsinermut tapiissuteqartarpoq. Ilaasortanit tapiissutit kr. 100.000-t missaaniittarput. Suliniaqatigiiffik pilersinneqarmalli Grøn-landsBANKENS Erhvervsfond pingaarnertut aningaasaliisuu-simavoq ukiunilu kingullerni ingerlatsinermut suliniutinullu ukiumoortumik 125.000 kr.-ninik aningaasaliisarsimalluni. Suliniuterpassuarnut naammassisimasatsinnut Tips aamma Lotto pingaarnertut aningaasaliisuusimavoq.

2022-miit GrønlandsBANKENS Erhvervsfond tapiissuteqar-tarunnaarnissaa nalunaarutigineqarpoq. Peqatigiiffik maan-na sivirusumik ujarlersimavoq aningaasaliisinaasunik alla-nik. Suliniut annertoq piareersarneqaleruttorpoq, tussa-ngalu pisarnermiit aningaasaliissutit amerlanerit pisariaqar-tinneqarput.

Ulluinnarnili ingerlatsineq taamatullu nammineq aningaa-saateqarnissaq aningaasaliissussarsiornermi pisariaqarput. Taamaattumillu siulersuisut ernumapput, isertitsiviusinnaa-sunilli nutaanik ujarlerneq ingerlatiinnarlugu.

2021-MI SULIAT

2021-MI PISUT PINGAARUTILLIT

- **Februaari:** Soqutigisalinnut periusissiaq saqqummiunneqarpoq
- **Marsi:** GCB avammut saqqummiunneqarpoq
- **Aprili:** Suliniut #saqqumisumikqinersineq2021
- **Maaji:** Talk Town Nuuk
- **Novembari:** AMM (qarasaasiakktut) + VL- gruppilu TIG Nordic Business Ethic survey-lu pillugit ilisimatinneqarput
- **Decembari:** AG-mi allaatigisaq

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

NUNARSUAQ TAMAKKERLUGU PEQQUSERLULLUNI ILUANAAPILUNNIARNERUP AKIORNIARNERANUT SULINIAQATIGIIFFIK

Transparency Internationalip takorluugaraa nunarsuarmi naalackersuisut, politikki, inuussutissarsiutit, inuit qinersisartut inuillu ulluinaanni peqquserlulluni iluanaarniapilufiunngitsut, qaffasissutsini immikkoortunilu tamani ammasuunissamik, akisussaassuseqarnissamik innarligassaannginnermillu siuarsaanermigut. Suliniaqatigiiffik nunarsuaq tamakkerlugu 100-t sinnerlugit immikkoortotaqarfearpoq 'chapters'-inik taaguutilinnik. Berlinimilu nunat tamalaat akornanni allattoqarfearluni. TI-p peqquserlulluni iluanaapilunniarnermik ajornartorsiutit uppersartarpari uparuarlugillu, peqquserlullunilu iluanaapilunniarnerup akiornissaanut periutsit atuutsilernissaannut naalackersuisunik, inuussutissarsiortunik inunnillu suleqateqartarluni.

Nuna tamakkerlugu chaptersit tassaapput suliniaqatigiiffiit sumulluunniit pituttorsimanngitsut, nunaminni nalunaarsorsimasut TI-mullu atassuteqartut. Immikkoortotaqarfiit tamarmik immikkut siulersuisoqartarput ilaasortaqlutililu, anguniagaqartarlutik, suliniuteqarlutillu namminerlu aningaasalersorneqarnissaminnik akisussaasuusarlutik. TI-p Berlinimi allattoqarfiata chapterit ilisimasanik atortusanillu ikiortarpari (soorlu Corruption Perception Index, Global Corruption Barometer, NIS-metoden il.il.), suliniutinulli taakkununga aningaasaliisarnani. Nunat tamalaat akornanni allattoqarfiup aamma aqqissortarpari ukiumoortumik nunat immikkoortuinut nunarsuarmilu ataatsimiinnerit, ataatsimiinnernilu chapterit misilittakkaminnik paar-

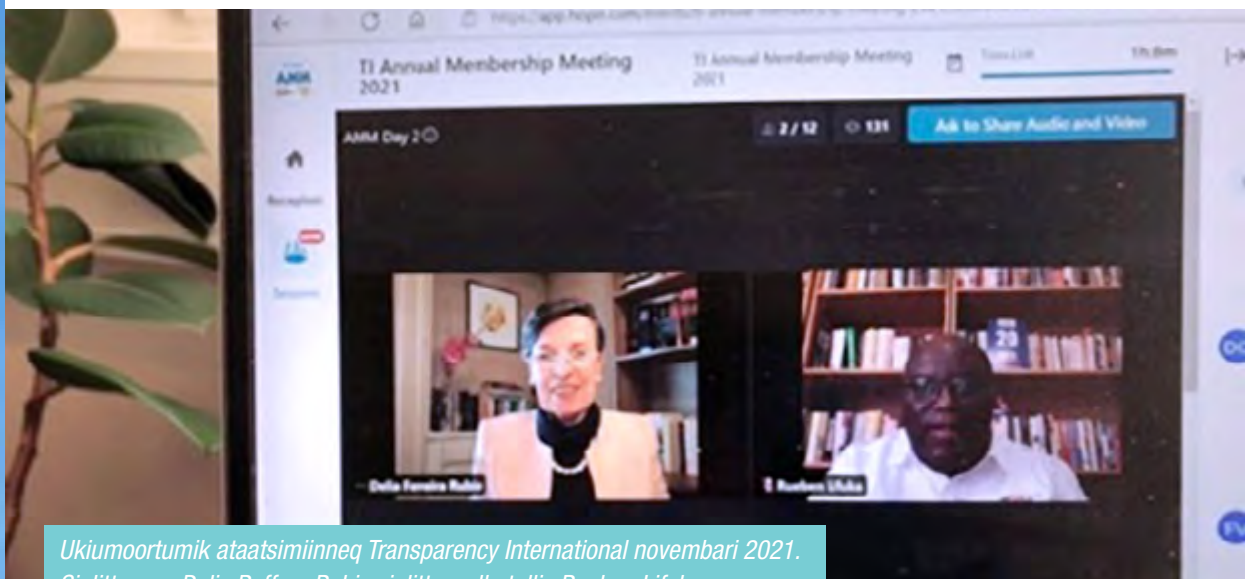
laasseqatigiittarput, nutaanik suleqatigiiffiliortarlutik TI-milu ilisimatusarneq, suliniutit inernerillu pillugit ilisimasat nutaat eqqartortarlugit.

Transparency International Greenland (TIG) aqqissuussaanermut tassunga ilaavoq TI-llu takorluugaanik tapersiilluni.

Transparency Internationalip 2030-mut iliuusissuaa *Holding Power to Account* -ip atuutsinneqarneraniilli malittareqqinneqarnera ukiumoortumik ataatsimiinnermi ullunik pingasunik sivilissuseqartumi qarasaasiakkullu ingerlanneqartumi pivoq.

Ukiumoortumik ataatsimiinnermi aalajangersakkat marluk akuerineqarput:

- TI-p ilaasortanik ataatsimiittisineranni nalunaarutigineqarpoq peqquserlulluni iluanaarniarnermik akiuiniarnermi inuit tunngaviumik pisinnaatitaaffiinnik atornerluineq unioqqutitsinerlu akuerineqarsinnaanngimmata.
- Nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuup nalaani tamat oqartussaaqataanerit eqqugaavoq. Ilaasortat suleqatillu suliniutaat TI-mit ataqatigiissarneqassapput naalagaaffiit tamakkiisumik inatsisit tunngavigalugit naalackersuinissaat akisussaassuseqaqqlernissaallu taamatullu ajornartoormi malittarisassanik atornerluinerup unitsinnissaa qulakkeerniarlugu.

Ukiumoortumik ataatsimiinneq Transparency International novembari 2021. Siulittaasoq Delia Reffera Rubio siulittaasullu tullia Rueben Lifuka

2021-mi ataatsimeersuarnermi
Karenip iliuusissiaq saqqummiukkaa

ANINGAASAATEQARFIIT TAPISSUTILLU

- Grønlandsbankenip Inuusutissarsiornermut Aningaasaateqarfia Allaffeqarfiup ingerlanneqarneranut suliniutinillu ingerlatsinermut 125.000 koruuninik tapiissuteqarpoq.
- Tips & Lotto Pulje C; 90.000 kr. ingerlatsinermut inimik attartuinernullu.
- Tips & Lotte Pulje C; kr. 64.786 Nordic Business Ethics Surveyimut
- Tips og Lotto: kr. 17.240 ukiut 10-nngorlugit naliuttorsiornermut
- GrønlandsBANKEN; kr. 10.000 Global Corruption Barometerimut
- Grønlands Erhverv; naatsorsuutininik allattuinermut ikiorsiineq.
- Tumi Consulting; ataatsimiiffissamik akeqanngitsumik atukkiineq
- Kommuneqarfik Sermersooq; Ataatsimeersuarnermi ingerlatinnarlugu nutserineq

